Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi (2012. gada 27. novembris) par jauniešu – jo īpaši jauniešu ar migrantu izcelsmi – līdzdalību un sociālo iekļaušanu

(2012/C 393/05)

PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠIE DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ATGĀDINOT ŠĀ JAUTĀJUMA POLITISKO PAMATOJUMU, KAS IZKLĀSTĪTS PIELIKUMĀ, JO ĪPAŠI TO, KA:

1. Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā ir minēts, ka Savienības pamatā ir vērtības, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība ([1]);

2. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 165. pantā ir paredzēts, ka Eiropas Savienības rīcības mērķis ir sekmēt jauniešu dalību Eiropas demokrātiskajā dzīvē;

3. Rezolūcijā par atjauninātu regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010–2018) ([2]) jauniešu aktīvas pilsonības un visu jauniešu sociālās iekļaušanas veicināšana ir minēta starp vispārējiem mērķiem un līdzdalība un sociāla iekļaušana ir noteiktas kā divas no tās astoņām darbības jomām. Rezolūcijā ir teikts, ka viens no pamatprincipiem, kas būtu jāievēro visās ar jauniešiem saistītās politikas jomās un darbībās, ir atzīt visus jauniešus par sabiedrības resursiem un, izmantojot konsekventu strukturētu dialogu ar jauniešiem un jaunatnes organizācijām, atbalstīt jauniešu tiesības piedalīties tādas politikas izstrādē, kas viņus skar;

4. stratēģijā "Eiropa 2020" ir izklāstītas trīs savstarpēji papildinošas prioritātes, kuru pamatā ir gudra, ilgtspējīga un integrējoša izaugsme. Saistībā ar pamatiniciatīvu "Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību" tā īpaši atsaucas uz vajadzību nodrošināt sociālo un teritoriālo kohēziju tā, lai visi varētu būt ieguvēji no izaugsmes un nodarbinātības un cilvēki, kuri saskaras ar nabadzību un sociālo atstumtību, varētu dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi un aktīvi līdzdarboties sabiedrībā. Tā arī atsaucas uz jaunatnes jomu kā būtisku nozari, kurā ar iniciatīvu "Jaunatne kustībā" ir paredzēts paaugstināt gan formālās, gan neformālās izglītības sistēmu darbības rādītājus un atvieglot jauniešu ienākšanu darba tirgū;

UN ATZĪMĒJOT, KA:

5. minētie secinājumi ir vērsti uz visiem jauniešiem – jo īpaši jauniešiem ar migrantu izcelsmi ([3]);

ŅEMOT VĒRĀ TO, KA:

6. jauniešu aktīva līdzdalība attiecas uz visām jomām, kas skar jauniešu dzīvi, kā arī aktīvu iesaistīšanos demokrātijas procesos;

7. jauniešu sociālā iekļaušana paredz piekļuvi tādiem pakalpojumiem kā veselības aprūpe, formāla izglītība un neformāla un ikdienēja izglītība, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT), kultūra, mājoklis, sociālie pakalpojumi un nodarbinātība neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas;

8. rases, etniskā, kultūras un reliģiskā daudzveidība ir Eiropas Savienības būtiska iezīme. Mobilitāte un migrācija ir bijis būtisks daudzveidības avots; Eiropas Savienībā 2011. gadā dzīvoja 20,5 miljoni trešo valstu valstspiederīgo, ko ES kontekstā parasti dēvē par imigrantiem un kas veido apmēram 4 % no kopējā ES iedzīvotāju skaita, kā arī 12,8 miljoni ES pilsoņu, kas dzīvo citā dalībvalstī, kura nav to izcelsmes dalībvalsts, un kas veido 2,5 % no ES27 iedzīvotāju skaita ([4]);

9. imigrantu vecums dalībvalstīs ir atšķirīgs. Vairāk nekā puse no tiem 2011. gadā bija vecumā no 20 līdz 34 gadiem ([5]);

([1]) Līguma par Eiropas Savienību 2. pants.
([2]) OV C 311, 19.12.2009., 1. lpp.

([3]) Šajos secinājumos tiks lietots termins "ar migrantu izcelsmi", lai apzīmētu visus tos jauniešus ar likumīgu dzīvesvietu, kas ir trešo valstu valstspiederīgie, neatkarīgi no tā, kur tie ir dzimuši, un tos jauniešus, kuri ir kļuvuši par uzņēmējas dalībvalsts valstspiederīgajiem, taču kuru vecāki ir dzimuši ārpus Eiropas Savienības. Šajos secinājumos tiks lietots termins "gados jauns mobils ES pilsonis", ko attiecina uz tiem ES pilsoņiem, kuru dzīvesvieta ir ES valstī, kurā vai nu viņi, vai viņu vecāki nav dzimuši, tādējādi izmantojot savas tiesības brīvi pārvietoties un tiesības uz dzīvesvietu saskaņā ar Līgumu. Pastāv skaidra atšķirība starp tiesisko regulējumu, ko piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem un ES pilsoņiem, kas izmanto savas tiesības brīvi pārvietoties. Būtu jāatzīmē, ka visus ar integrāciju saistītos pasākumus piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, savukārt iekļaušanu un aktīvu līdzdalību vietējā sabiedrībā piemēro gan gados jauniem mobiliem ES pilsoņiem, gan jauniešiem ar migrantu izcelsmi.
([4]) *Eurostat, Statistics in focus* 31/2012.
([5]) Avots: *Eurostat* (*migr_pop2ctz*).

10. ekonomikas un finanšu krīzes negatīvā ietekme uz izaugsmi un nodarbinātību īpaši skar jauniešus, kuriem ir mazāk iespēju. It īpaši Eiropas Savienības jauniešu bezdarba līmenis ir sasniedzis satraucošo pakāpi attiecībā uz jauniešiem, kuriem vēl nav 25 gadi, – vairāk nekā 20 %, un šis līmenis arvien palielinās. 21,1 % no jauniešiem vecumā no 18 līdz 24 gadiem draud nabadzība;

11. notikumi Vidusjūras dienvidu reģiona valstīs kopš 2010. gada beigām ir izraisījuši būtisku gados jaunu migrantu kustību, kas atstāj tiešu ietekmi uz ES robežām;

12. Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda (EIF) mērķis ir veicināt Eiropas sadarbību nolūkā visiem nodrošināt līdzīgas tiesības, pienākumus un iespējas ([1]);

UZSKATOT, KA:

13. formālai izglītībai un neformālai un ikdienējai izglītībai ir būtiska nozīme pilnīgā integrācijā un sociālā kohēzijā. Visiem jauniešiem vajadzētu būt vienlīdzīgai piekļuvei izglītībai, apmācībai un darba tirgum. Kad jaunieši ar migrantu izcelsmi tiek integrēti uzņēmējas valsts izglītības sistēmā, tie var paplašināt savas zināšanas, iemaņas un prasmes, kas būtiski palīdz viņiem atrast darbu;

14. neformāla un ikdienēja mācīšanās atbalsta formālo izglītību un var pastiprināt jauniešu sociālo un ekonomisko iekļaušanu. Šajā sakarā svarīgs ir jaunatnes organizāciju un jaunatnes organizatoru darbs, ko veic jaunieši, jo īpaši tie, kam ir migrantu izcelsme, darbs ar tiem un darbs to labā;

15. lielu daudzumu neformālas un ikdienējas mācīšanās pasākumu veicina, izmantojot ES finansēšanas programmas. Dažas programmas, piemēram, jaunatnes programmas, ir pielāgotas jauniešu vajadzībām, un tās ir pieejamas visiem jauniešiem neatkarīgi no to dažādajiem izglītības līmeņiem, izcelsmes un izvēlēm;

16. arvien vairāk pētījumu liecina, ka jaunas sievietes un vīrieši ar migrantu izcelsmi joprojām saskaras ar būtiskiem šķēršļiem izglītībā, darba tirgū un pārejā no izglītības uz darba dzīvi, kaut arī liela daļa cilvēku no šīs iedzīvotāju grupas ir iekļāvušies sabiedrībā vai piedzimuši viņu dzīvesvietas valstī ([2]). Turklāt dati liecina, ka bezdarbs un sociālā atstumtība vairāk skar jaunas sievietes ar migrantu izcelsmi nekā jaunus vīriešus;

17. sekmīga migrantu integrēšana ir būtiska ne vien individuālu migrantu un vietējās sabiedrības labklājībai, savstarpējai sapratnei un komunikācijai, bet arī Eiropas Savienībai kopumā, jo tā sniedz ieguldījumu gan ekonomikas izaugsmē, gan kultūras bagātībā;

18. nodrošināt iespēju gados jauniem mobiliem ES pilsoņiem un jauniešiem ar migrantu izcelsmi īstenot savu potenciālu, lai aktīvi līdzdarbotos vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī, ir ļoti būtiski, lai panāktu lielāku sociālo iekļaušanu un pareizu, ilgtspējīgu un demokrātisku mūsu sabiedrības darbību un turpmāku attīstību;

19. rasisms, ksenofobija un citas neiecietības formas joprojām rada nopietnas bažas Eiropas Savienībā, tostarp attiecībā uz jauniešiem ar migrantu izcelsmi. Jebkurai darbībai saistībā ar jauniešiem, tostarp jauniešiem ar migrantu izcelsmi, ir jāatbilst ES Pamattiesību hartai, jo īpaši attiecībā uz nediskriminācijas veicināšanu, bērna tiesībām un personas datu aizsardzību, un tā nedrīkst izraisīt kādas konkrētas grupas stigmatizāciju;

20. ar stratēģijām, kas vērstas uz sociālu iekļaušanu, būtu jāveicina jauniešu ar migrantu izcelsmi līdzdalība demokrātijas, ekonomiskā, sociālā un kultūras dzīvē;

NOSAKA ŠĀDAS PRIORITĀTES, LAI PASTIPRINĀTU JAUNIEŠU AR MIGRANTU IZCELSMI LĪDZDALĪBU UN SOCIĀLO IEKĻAUŠANU:

ir ļoti svarīgi veicināt jauniešu, it īpaši jauniešu ar migrantu izcelsmi, pilnvērtīgu līdzdalību un sociālo iekļaušanu, jo īpaši:

21. iesaistot visus jauniešus tajā, lai izstrādātu, ieviestu un izvērtētu visas tos skarošās politikas jomas;

22. veicinot starpkultūru dialogu un izpratni; it īpaši aktīvi iekļaujot sabiedrībā cilvēkus, kuriem ir atšķirīga kultūras izcelsme, un tādējādi apkarojot rasismu, diskrimināciju, ksenofobiju un citas neiecietības formas;

([1]) Padomes Lēmums 2007/435/EK (2007. gada 25. jūnijs), ar ko laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam izveido Eiropas Trešo valstu piederīgo integrācijas fondu kā daļu no vispārīgās programmas "Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība" (OV L 168, 28.6.2007., 18. lpp.).

([2]) *FRA* pētījums par migrantiem, minoritātēm un nodarbinātību (2011. gads).

23. veicinot līdztiesību starp jaunām sievietēm un vīriešiem, jo īpaši nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi kvalitatīvai izglītībai un apmācībai un sekmējot raitu pāreju no izglītības darba tirgū;

24. atzīstot neformālas un ikdienējas mācīšanās būtisko nozīmi un apstiprinot mācīšanās rezultātus;

25. atzīstot jaunatnes organizāciju, tostarp organizāciju, kurās darbojas jaunieši ar migrantu izcelsmi, un citu pilsoniskās sabiedrības daļu nozīmi, palīdzot iekļaut jauniešus;

26. aktīvi iesaistot vietējās, reģionālās un valsts iestādes sociālas iekļaušanas politikas īstenošanā; un pastiprinot to sadarbību jautājumos, kas saistīti ar migrāciju, tostarp attiecībā uz atbalstu jauniešu līdzdalībai un sociālai iekļaušanai;

27. atzīstot, cik svarīgi ir apgūt uzņēmējas valsts oficiālo(-ās) valodu(-as), kā arī citas svešvalodas;

AICINA DALĪBVALSTIS SAVĀS KOMPETENČU JOMĀS UN ATTIECĪGI IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

28. izstrādājot politiku un sniedzot pakalpojumus, ņemt vērā īpašās vajadzības un grūtības, ar kurām saskaras jaunieši ar migrantu izcelsmi; sniegt viegli pieejamus pakalpojumus jauniešiem, kuri ir saskārušies vai var saskarties ar diskrimināciju, ksenofobiju un rasismu; atzīstot, ka jauniešu aktīvas pilsonības (..) pamatā vienlīdz lielā mērā ir to pienākumi un apņēmība aktīvi piedalīties sabiedriskajā dzīvē;

29. veicināt darbu ar jaunatni un jaunatnes politiku, kas var veicināt jauniešu aktīvu līdzdalību, sociālo iekļaušanu, solidaritāti un starpkultūru dialogu, panākot, ka tiek pieņemta pieaugošā dažādība starp visiem jauniešiem; attīstīt novatoriskas metodes, lai veiktu darbu ar jaunatni vietās, kur jaunieši mēdz tikties;

30. sniedzot jauniešiem darba iespējas, sekmēt visu jauniešu personisko attīstību un labklājību, lai tie varētu realizēt savu potenciālu un kļūt par aktīviem sabiedrības locekļiem;

31. atbalstīt jauniešu ar migrantu izcelsmi aktīvu iesaistīšanos un līdzdalību vietējās kopienās, jo īpaši attiecībā uz neformālas un ikdienējas mācīšanās iespējām;

32. uzlabot piekļuvi kultūras, sporta un atpūtas aktivitātēm, jo tie ir nozīmīgi instrumenti jauniešu ar migrantu izcelsmi un gados jaunu mobilu ES pilsoņu sociālajā iekļaušanā;

33. izstrādāt izglītības un mācību sistēmas, kā arī nodrošināt skolotājiem nepieciešamo apmācību un prasmes, kas atbilst katra atsevišķā studenta konkrētajām vajadzībām, tostarp sniedzot labāku atbalstu mācībām jauniešiem ar migrantu izcelsmi;

34. veicināt gados jaunu mobilu ES pilsoņu un jauniešu ar migrantu izcelsmi daudzvalodību un atbalstīt tās valsts oficiālās(-o) valodas(-u) apguvi, kurā tie dzīvo, lai viņi varētu iegūt zināšanas un pilnībā iesaistīties izglītības, kultūras un sociālās darbībās;

35. sadarboties ar jaunatnes organizatoriem un jaunatnes organizācijām, tostarp ar organizācijām, kurās darbojas jaunieši ar migrantu izcelsmi, izstrādājot, veicinot un atbalstot pieejamu **mācīšanos** no līdzbiedriem, lai vairotu savstarpēju cieņu, iecietību un starpkultūru sapratni;

36. veicināt sociālo iekļaušanu informācijas sabiedrībā, piemēram, uzlabojot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi jauniešiem ar migrantu izcelsmi;

37. atbalstīt gados jaunus mobilus ES pilsoņus un jauniešus ar migrantu izcelsmi, kuri veic pāreju no izglītības vai apmācības uz darba dzīvi, un nodrošināt visiem jauniešiem vienlīdzīgu piekļuvi jaunatnes garantiju shēmām saskaņā ar valstu tiesību aktiem un pakalpojumiem;

38. veicināt gados jaunu mobilu ES pilsoņu un jauniešu ar migrantu izcelsmi iesaistīšanos lēmumu pieņemšanas struktūrās un sekmēt viņu efektīvu līdzdalību un ieguldījumu viņus skarošās politikas jomās un programmās;

39. atbalstīt saziņas tīklus un stimulēt stratēģisko partnerību starp jaunatnes organizācijām, tostarp organizācijām, kurās darbojas jaunieši ar migrantu izcelsmi, vietējām, reģionālām un valsts iestādēm, kā arī privāto sektoru, lai organizētu tādus projektus un jauniešu vadītus pasākumus, kuros tiek atzīta dažādība un veicināta iekļaušana;

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU SAVĀS KOMPETENČU JOMĀS UN ATTIECĪGI IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

40. iesaistīt visus jauniešus tajā, lai izstrādātu, ieviestu un izvērtētu visas tos skarošās politikas jomas;

41. analizēt jaunu sieviešu un vīriešu ar migrantu izcelsmi atšķirīgās situācijas atkarībā no dzimuma un noteikt pasākumus vienlīdzīgām iespējām un dzimumu līdztiesībai;

42. atzīt vietējās sabiedrības būtisko nozīmi tajā, lai palīdzētu jauniešiem ar migrantu izcelsmi pilnveidot savas zināšanas, iemaņas un prasmes, izmantojot formālu un neformālu izglītību un ikdienēju mācīšanos, kā arī attīstības iespējas;

43. optimāli izmantot 2013. gada – Eiropas pilsoņu gada – sniegtās iespējas, lai galveno uzmanību vērstu uz gados jaunu mobilu ES pilsoņu mobilitāti un pilnvērtīgu līdzdalību Eiropas sabiedrības dzīvē, un stiprināt gados jaunu mobilu ES pilsoņu un jauniešu ar migrantu izcelsmi tiesību un pienākumu izpratni, lai veicinātu kohēziju un savstarpēju sapratni;

44. veicināt starpnozaru sadarbību un sinerģiju starp dažādām ieinteresētajām personām, kas risina ar migrāciju saistītus jautājumus valsts, reģionālā un Eiropas līmenī;

45. atbalstīt programmas un darbības, kas veicina piekļuvi nodarbinātībai, un uzlabot gados jaunu mobilu ES pilsoņu un jauniešu ar migrantu izcelsmi nodarbinātības iespējas, sniedzot profesionālo orientāciju un informāciju par nodarbinātību, izglītību un apmācības iespējām;

46. izpētīt iespējas sniegt jaunatnes informāciju un konsultāciju pakalpojumus jauniešiem ar migrantu izcelsmi, lai nodrošinātu katram atsevišķam gadījumam piemērotu un novatorisku informāciju un konsultācijas, izmantojot klātienes un tiešsaistes metodes;

47. iedrošināt un atbalstīt sadarbību starp jaunatnes organizācijām, tostarp organizācijām, kurās darbojas jaunieši ar migrantu izcelsmi, un plašsaziņas līdzekļiem, popularizējot no aizspriedumiem brīvu skatījumu uz jauniešiem ar migrantu izcelsmi, lai pastiprinātu sociālo iekļaušanu;

48. paust gandarījumu par ierosinātā Padomes ieteikuma pieņemšanu attiecībā uz neformālās un ikdienējās mācīšanās apstiprināšanu un citu starpā atzīt arī jaunatnes organizāciju nozīmi, kuras būtiski palīdz sniegt neformālo un ikdienējo mācīšanos, kura ir ļoti svarīga jauniešiem ar migrantu izcelsmi;

49. censties nodrošināt, lai nākamās paaudzes ES programmu un citu instrumentu, kas paredzēti jauniešiem, īstenošana būtu pieejama un pielāgota visu jauniešu vajadzībām, kā arī pastiprināt atbalstu un finansējumu jaunatnes visu līmeņu pasākumiem, kuros galvenā uzmanība vērsta uz sociālo iekļaušanu un starpkultūru dialogu jauniešiem no Eiropas Savienības un valstīm, kas nav ES dalībvalstis;

AICINA KOMISIJU TĀS KOMPETENČU JOMĀS:

50. veicināt labu praksi attiecībā uz "sociālo iekļaušanu" gados jauniem mobiliem ES pilsoņiem un jauniešiem ar migrantu izcelsmi, pamatojoties uz attiecīgiem pētījumiem, piemēram, Kopīgā pētniecības centra politikas ziņojumu par IKT nelabvēlīgās situācijās esošiem jauniešiem un pētījumu par "jaunatnes darba vērtību", kurā tiks iezīmētas dažādas jaunatnes darba aktivitātes un to vērtība jauniešiem Eiropas Savienībā;

51. veicināt sinerģiju starp attiecīgajām politikas jomām, jo īpaši saikni starp ES jaunatnes stratēģiju un stratēģijas "Eiropa 2020" prioritāti – "iekļaujoša izaugsme";

52. turpināt apkopot pierādījumus un zināšanas par tēmām – jauniešu ar migrantu izcelsmi un gados jaunu mobilu ES pilsoņu līdzdalība un sociālā iekļaušana.

PIELIKUMS

Politiskais pamatojums

1. Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija (2001. gada 28. jūnijs) par jauniešu iniciatīvas, uzņēmības un jaunrades sekmēšanu – no atstumtības līdz pilnvērtīgām iespējām ([1]).

2. Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija (2008. gada 22. maijs) par tādu jauniešu līdzdalību, kuriem ir ierobežotas iespējas ([2]).

3. Padomes secinājumi (2009. gada 26. novembris) par migrantu izcelsmes bērnu izglītību ([3]).

4. Padomes Rezolūcija (2009. gada 27. novembris) par atjauninātu regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010–2018) ([4]).

5. Padomes secinājumi (2010. gada 18. novembris) par sporta nozīmi kā aktīvas sociālās iekļaušanas avotu un dzinējspēku ([5]).

6. Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par darbu ar jaunatni ([6]).

7. Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par jauniešu aktīvu integrāciju – bezdarba un nabadzības izskaušana ([7]).

8. Padomes secinājumi par bērnu nabadzības jautājuma risināšanu un bērnu labklājības veicināšanu – pieņemti 2011. gada 17. jūnijā ([8]).

9. Padomes secinājumi (2011. gada 28. novembris) par valodu prasmēm mobilitātes veicināšanai ([9]).

10. Padomes secinājumi par Eiropas programmu trešo valstu valstspiederīgo integrācijai, ko TI padome pieņēma 2011. gada decembrī ([10]).

11. Komisijas paziņojums "Eiropas programma trešo valstu pilsoņu integrācijai" ([11]).

12. "Eiropa 2020. Eiropas stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" ([12]).

([1]) OV C 196, 12.7.2001., 2. lpp.
([2]) OV C 141, 7.6.2008., 1. lpp.
([3]) OV C 301, 11.12.2009., 5. lpp.
([4]) OV C 311, 19.12.2009., 1. lpp.
([5]) OV C 326, 3.12.2010., 5. lpp.
([6]) OV C 327, 4.12.2010., 1. lpp.
([7]) OV C 137, 27.5.2010., 1. lpp.
([8]) Dok. 11844/11.
([9]) OV C 372, 20.12.2011., 27. lpp.
([10]) Dok. 18296/11.
([11]) COM(2011) 455 final.
([12]) COM(2010) 2020 final.